

תוכנית מרוכזת ומקוונת לעבודה עם טראומה – מחזור עשירי תשפ"ד

ניהול אקדמי: ד"ר ג'וליה גוזמן

4.9.2024 – 31.7.2024

התוכנית מתקיימת בתמיכת חברת שברון מדיטריניאן לימיטד

מוכר ע"י איגוד העובדים הסוציאליים לשעות ידע מקצועי (גמול השתלמות)

רקע

טראומת המלחמה הנוכחית שולחת זרועות לחייהם של אזרחים רבים במדינת ישראל. ככל שחולף הזמן, מספר הנפגעים ממנה עולה, והשלכותיה מתרחבות. מעגל המתמודדים עם טראומה וביטוייה הולך וגדל, וצפוי להגיע לכל שירות, בו פועלים עובדים סוציאליים. בפריסה הארצית, לרבות שירותי הרווחה, מסגרות הבריאות והשיקום בקהילה, מסגרות לטיפול בילדים ועוד.

טראומה הנה תגובה המתרחשת לאחר אירוע משמעותי, אשר נתפס כמאיים, פיזית או נפשית, על האדם עצמו או על אחרים משמעותיים לו, ואשר היה מלווה בחוויה של חוסר אונים. טראומה יכולה להיווצר כתוצאה מאירוע חד-פעמי, שעלול להוביל להתפתחות של תסמונת דחק פוסט טראומטית (PTSD), או כתוצאה מאירוע מתמשך או בעקבות סדרה של אירועים, בעקבותיהם עלולה להתפתח פוסט טראומה מרוכבת (COMPLEX PTSD). בנוסף, אנשי מקצוע, שנחשפים לטראומה באופן תדיר בעבודתם, עלולים לחוות טראומטיזציה משנית.

לא ניתן להגדיר טראומה רק דרך מאפייני האירוע שהתרחש בפועל, אלא האופן, בו האירוע נתפס על ידי האדם הנו מרכזי בהגדרתה. אירוע טראומטי יכול להיות מלחמה, אירוע טרור, חשיפה לאלימות פיזית, מינית או רגשית, מחלה, פציעה מסכנת חיים, ועוד. ככל שהאירוע עורר רמות גבוהות יותר של חרדה ופחד, היה בלתי נתפס, בלתי צפוי או התרחש במקום, שנתפס אצל האדם כמקום בטוח, כך עולים הסיכויים שהוא יוגדר כאירוע טראומטי.

פנייה לטיפול סמוך ככל הניתן למועד התרחשות הטראומה, עשויה להוביל להקלה משמעותית, וכן למנוע התפתחות הפרעה פוסט-טראומטית. כאשר התגובה הטראומטית אינה מטופלת, היא עלולה להוביל להפרעה הפוגעת בתפקודו של האדם בתחומים שונים. התערבות מודעת טראומה, שמיטיבה להבחין בתגובות הקצרות וארוכות הטווח של הטראומה ונותנת מענה ראשוני מיטבי, היא קריטית ויכולה למנוע התדרדרות משמעותית וסבל רב בעתיד. בהינתן טיפול הולם בטראומה, עשויים להתרחש אצל האדם גם שינויים פסיכולוגיים חיוביים, המכונים צמיחה פוסט-טראומטית או צמיחה מתוך משבר. כמו כן, חשוב להנגיש לעובדים סוציאליים כלים למניעת טראומטיזציה משנית למניעת שחיקה מקצועית, תשישות חמלה ופרישה מהמקצוע.

מטרת התוכנית הנה להעניק לעובדים סוציאליים ידע תיאורטי וכלים פרקטיים בהיבטים של טראומה על רקע מלחמה. נושאי הלימוד יאפשרו היכרות ממוקדת ואפקטיבית עם מרכיבי הליבה של עבודה עם אנשים שחוו טראומה על רקע מלחמה וטרור, כולל יצירת תשתית להתמודדות מיטיבה והפחתת הסיכון לטראומטיזציה ושחיקה של אנשי מקצוע בעקבות החשיפה לתכנים קשים.

בתום הלימודים בתוכנית יהיה ברשות המשתתפים ידע בתחום הטראומה, שיאפשר להם להעניק סיוע מותאם לנפגעי טראומה על רקע מלחמה וטרור, לזהות סימנים מקדימים להתדרדרות במצב נפשי ומתן מענה להם, ולאתר הזדמנויות לצמיחה מתוך משבר. וזאת תוך שמירה על רווחתם, כך שיוכלו להמשיך ולהציע עזרה מקצועית למטופליהם לאורך זמן.

קהל היעד ותנאי קבלה

- ✓ עובדות ועובדים סוציאליים במגוון רחב של שירותים, שאינן/ם עובדות/ים בדרך כלל עם אוכלוסיות נפגעות טראומה, בייחוד על רקע מלחמה, או בגישות מוכוונות או מודעות טראומה.
- ✓ הלימודים בתוכנית מותנים בתשלום דמי הרישום בסך 200 ₪ ומעבר ראיון קבלה קבוצתי בזום.

מטרות התוכנית

- ✓ הקניית ידע תיאורטי וכלים פרקטיים להתערבות במצבי טראומה

אופן הלימוד והיקף

- ✓ הלימודים יתקיימו בזום
- ✓ קבוצה של 40 משתתפות ומשתתפים
- ✓ הלימודים יתקיימו בימי ד' בין התאריכים 4.9.2024-31.7 בשעות 8.30-11.45
- ✓ **שימו לב לשינויים בטבלה בהמשך המסומנים בצהוב!**
- ✓ 6 מפגשים של 4 שעות כל אחד - סה"כ 24 שעות לימוד

תכני הלימוד (ראו פירוט בהמשך)

- ✓ מושגים בסיסיים בטרואומה
- ✓ תגובות נפשיות לטרואומה
- ✓ עקרונות התערבות וגישות טיפוליות במצבי טראומה עם ילדים ומבוגרים
- ✓ כלים להתמודדות עם טראומטיזציה משנית

ליצירת קשר עם מתאמת התוכנית: shmichal@tauex.tau.ac.il

תוכנית הלימודים:

ייתכנו שינויים בהתאם לאילוצים

הרצאה שניה 10.15-11.45	הרצאה ראשונה 8.30-10.00		
עקרונות התערבות מידית במצבי טראומה - ד"ר ג'וליה גוזמן	עבודה עם טראומה – מבוא ומושגים בסיסיים - ד"ר ג'וליה גוזמן	31.7	מפגש ראשון
	טראומה בגיל הרך והשלכותיה על ההתפתחות, ההורות וההתקשרות - ד"ר סיגל קני פז	7.8	מפגש שני
9.30-11.00	8.00-9.30	14.8	מפגש שלישי
"מחושך לאור – ליווי ותקווה במצבי טראומה ואובדן" - ד"ר אתי אבלין	התמודדות במצבי טראומה ואובדן - ד"ר אתי אבלין	מפגש זה יתקיים בין השעות 8.00-11.00	
עקרונות הטיפול בטרומה בגיל הרך - ד"ר סיגל קני פז	כיצד לדבר עם ילדים על אירועים טראומטיים – ד"ר סיגל קני פז	15.8 יום חמישי	מפגש רביעי
	עבודה קבוצתית במצבי טראומה ואובדן - ד"ר נורית גלזר-חודיק	21.8	מפגש חמישי
סיכום ומשוב - ד"ר ג'וליה גוזמן	שמירה עצמית - דרכי התמודדות וכלים למניעת טראומטיזציה משנית ותשישות חמלה - ד"ר ג'וליה גוזמן	4.9	מפגש שישי

סגל התוכנית:

- ✓ ד"ר ג'וליה גוזמן – עובדת סוציאלית מומחית בתחום הבריאות, מנהלת השירות לעבודה סוציאלית ב"אסותא מרכזים רפואיים", מרצה בתואר ראשון ושני בביה"ס לעבודה סוציאלית, אונ' תל אביב. מטפלת זוגית ומשפחתית מוסמכת ובעלת ניסיון של 20 שנות עבודה בטיפול פרטני, זוגי, משפחתי וקבוצתי במצבי בריאות, חולי וטראומה.
- ✓ ד"ר נורית גלזר-חודיק – עובדת סוציאלית, מרצה בביה"ס לעבודה סוציאלית, אונ' תל אביב. מדריכה, מטפלת ומנחת קבוצות בתחומים של טראומה, פוסט-טראומה מורכבת, מיניות ומגדר. כרגע בפוסט דוקטורט ברוטג'רס, מחברת הספר "גם אני איבדתי ילד" בהוצאת רסלינג המבוסס על עבודת הדוקטורט שלה על החוויה של גברים אחרי אובדן תינוק בלידה שקטה.
- ✓ ד"ר סיגל קני-פז, עובדת סוציאלית קלינית, חברת סגל הוראה ביה"ס לעבודה סוציאלית, אונ' תל אביב, וצוות הוראה והדרכה במכון חרוב. סגנית ראש מנהל הרווחה בנתניה ומנהלת המרכז לשלום המשפחה בעיר. מומחית בטיפול דיאדי ובטיפול בטרומה בגיל הרך, מרצה ומדריכה בתחום של טיפול הורה ילד ממוקד טראומה במגוון מסגרות טיפוליות וקורסים של משרד הרווחה.
- ✓ ד"ר אתי אבלין - עו"ס קלינית, פסיכותרפיסטית, מנחת קבוצות ומדריכה מומחית בתחום טראומה, אובדן ושכול, מרצה באונ' תל אביב. מרכזת תחום אובדן ושכול בבית הספר המרכזי לעובדים סוציאליים ברמת גן. חוקרת ומרצה ומטפלת בתחום האובדן והשכול, ויו"ר שותפה של הפורום הבין-ארגוני של אובדן ושכול.

<https://socialwork.tau.ac.il/swce>